

Örgütsel Atalet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Atalet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28211>

Özet

Örgütsel Atalet Ölçeği, organizasyonların çevresel değişimlere karşı gösterdiği direnci ve mevcut durumlarının sürdürme eğilimlerini, yani **örgütsel atalet** (*Organizational Inertia*) düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe uyarlaması, geçerlik ve güvenilirlik çalışması Orçanlı, Bekmezci ve Fırat (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, orijinal ölçeğin psikometrik yapısını koruyarak, organizasyonel psikoloji ve yönetim bilimleri alanlarında **Türkçe** konuyla ilgili bağımlılarda bilimsel araştırmalara olanak sağlamaktır.

Uyarlama süreci, ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlamayı ve Türk örneğinde geçerli bir ölçüm aracı olarak işlev gördüğünü kanıtlamayı içermiştir. Bu çalışma, kurumsal eylemsizliğin yönetsel sonuçlarını analiz etmek isteyen araştırmacılar ve uygulayıcılar için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Atalet, *Organizasyonel Davranış*, Uyarlama Çalışması, Geçerlik, Güvenirlik, Yönetim, Kurumsal Eylemsizlik, Değişim Direnci.

Yazarlar

Kenan Orçanlı, Mustafa Bekmezci, Zeynep Fırat

Amaç

Örgütsel Atalet Ölçeği'nin temel amacı, organizasyonel bağlamda çalışanlar veya yöneticilerin algıladıkları eylemsizlik, değişime karşı direnç ve öğrenme/yenilenme yeteneğindeki yavaşlık derecesini ölçmektir. Ölçek, kurumsal düzeyde stratejik esnekliğin ve adaptasyon yeteneğinin önündeki engelleri teşhis etmeye yardımcı olur.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kullanılan bu önemli aracın **Türkçe** literatüre kazandırılması ve Türkiye'deki organizasyonlarda atalet fenomeninin incelenmesi için standartlaştırılmış, güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu sayede, örgütsel ataletin nedenleri ve sonuçları üzerine kültürel bağlamda özgün araştırmalar yapılması hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojik ve yönetsel literatürde kritik bir yapı olan **Örgütsel Atalet** kavramını ölçmektedir. Örgütsel atalet, genellikle bir organizasyonun iç süreçlerinin veya yapısını, dış çevredeki önemli değişimlere rağmen mevcut işleyiş biçimini koruma eğilimi olarak tanımlanır. Bu durum, organizasyonun rekabet avantajını kaybetmesine ve uzun vadede başarısız olmasına

yol açabilir.

Örgütsel atalet yapısı, genellikle bilişsel, davranışsal ve yapısal atalet gibi alt boyutları içerebilir. Bilişsel atalet, organizasyonun bilgi işleme ve yorumlama biçimindeki katıllığı; davranışsal atalet, rutin ve süreçlere aşırı bağıllığı; yapısal atalet ise organizasyonel yapının esnek olmamasını ifade eder. Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı temsil eden maddeler aracılığıyla genel atalet düzeyini saptamaya amaçlar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında (Orçanlı vd., 2020), ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla kapsamlı bir doğrulayıcı faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, orijinal ölçeğin teorik yapısının Türk örneğinde de tutarlı olduğunu ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir.

Çerik geçerliliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır; dilsel ve kültürel eşdeğerlik, çeviri-geri çeviri yöntemleri kullanılarak titizlikle kontrol edilmiştir. Bu analizler, **Örgütsel Atalet Ölçeği**'nin Türk kültürüne uyarlanma halinin, ölçmeyi amaçladığı yapıyı doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, ölçeğin genel ve alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları (**Cronbach Alfa - Cronbach's alpha**) hesaplanmıştır. Elde edilen alfa değerleri, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir, bu da ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü anlamına gelmektedir.

Yüksek güvenirlik bulguları, ölçeğin farklı uygulamalarda kararlı ve tutarlı sonuçlar üreteceği beklentisini desteklemektedir. Bu, ölçeğin hem akademik araştırmalarda hem de uygulamaya yönelik değerlendirmelerde güvenle kullanılabilmesini işaret eder.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin faktör yapısını netleştirmek ve yapı geçerliliğini desteklemek için faktör analizleri uygulanmıştır. Araştırmacılar, orijinal ölçeğin faktör yapısını test etmek üzere doğrulayıcı faktör analizine odaklanmıştır.

Analiz sonuçları, ölçeğin maddelerinin teorik olarak belirlenmiş olan faktörler altında toplandığını doğrulamıştır. Bu faktör yapısı, **örgütsel atalet** kavramının çok boyutlu doğasını yansıtmaktadır ve ölçeğin yapısal geçerliliğine dair güçlü kanıtlar sunmuştur.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 5'li veya 7'li Likert ölçe?i kullan?l?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Kurumsal Personel ve Çal??anlar

Age Group: Yeti?kin Çal??an Popülasyonu

Population Details: Çe?itli sektörlerde ve kurumlarda görev yapan Türk organizasyon çal??anlar?.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Organizasyonel Psikoloji, Kurumsal Yönetim, **De?i?im Direnci**, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Kurum Performans?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kenan Orçanlı?

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: kenanorcanli@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Çal??ma, akademik bir dergide aç?k eri?imli olarak sunulmu?tur. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?lmas? genellikle kaynak makaleye uygun at?f yap?lmas? ko?uluyla mümkündür.

Ticari kullan?m veya geni? ölçekli kurumsal uygulamalar için, telif hakk? sahipleriyle ileti?ime geçilmesi gerekebilir. Sorumlu yazar?n ileti?im bilgileri, izin süreçleri için kullan?labilir.

Kaynaklar

Orçanl?, K., Bekmezci, M., ve F?rat, Z. (2020). "Örgütsel Atalet Ölçe?i" nin Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Atatürk Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (4), 1735-1753. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunisosbil/issue/59389/783428>

Makalenin do?rudan indirme bağlantısı: dergipark.org.tr

Orijinal PDF dokümanı a?a??daki bağlantıdan indirilebilir: orgutsel-atalet-olcegi-toad.pdf

Örgütsel Atalet Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Örgütsel Atalet Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen Orçanl?, Bekmezci ve F?rat (2020) tarafından yayımlanan uyarlama makalesine başvurunuz.